

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ محمد صالح المنجد حفظه الله تعالى

موضوع:

احکام؛ شیر دادن، حضانت و تربیت کودکان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پرسش

نویسنده: ف. درجانی

تاریخ: ۱۳۹۵/۱/۱۱

خانواده‌ای یک دختر یک ساله را از پرورشگاه برداشته‌اند و چند وقت قبل موارد محرمیت را از حضرت علامه سوال کرده‌اند و جواب کامل را دریافت کرده‌اند که هیچ یک از شرایط محرمیت را نداشتند، ولی الآن که فرزندخوانده یک سال و هشت ماهه شده، به تازگی زن برادر پدرخوانده فرزندى آورده و شرایط شیردهی برایش فراهم شده است، ولی با توجه به اینکه بچه بزرگ است و از مکیدن خودداری می‌کند، بعضی گفته‌اند که اگر ۱۵ بار متوالی بتوانید به دهان بچه شیر بدوشید و او قورت بدهد، محرمیت بین پدر و دختر ایجاد می‌شود. حال این خانواده پیام داده‌اند که از حضرت پرسید اگر ما بچه را قرص خواب بدهیم و بتوانیم بدون اینکه در بین آن چیزی بخورد ۱۵ بار پی در پی به او از شیر زن عمویش بخورانیم، آیا در این صورت محرمیت بین دختر و پدر خوانده‌اش حاصل می‌شود؟

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۵/۱/۱۲

خداوند در کتاب خود زنانی که به انسان شیر داده‌اند را به منزله‌ی مادر و از جمله‌ی محارم او دانسته و فرموده است: «وَأُمَّهَاتِكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ»؛ «و مادرانتان که به شما شیر داده‌اند» و با این وصف، هرگاه زنی به دختری شیر بدهد، حکم مادر او را پیدا می‌کند و تبعاً سبب محرمیت او به برخی نزدیکان خود از جمله شوهر و برادر شوهرش می‌شود، مشروط به اینکه اولاً شیر دادن به دختر در دوران شیرخوارگی او یعنی قبل از رسیدنش به دو سال کامل قمری باشد، با توجه به اینکه خداوند فرموده است: «وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُنَمِّمَ الرِّضَاعَةَ»؛ «و مادران فرزندان خود را دو سال کامل شیر می‌دهند برای کسی که می‌خواهد شیر دادن را کامل

۱. النساء/ ۲۳

۲. البقرة/ ۲۳۳

کند» و ثانیاً شیر دادن به دختر به صورت کامل و به اندازه‌ای باشد که طبیعتاً در رشد او مؤثر است و به اصطلاح گوشت او را می‌رویاند و استخوانش را محکم می‌کند، با توجه به روایات متواتر در منابع فریقین و با توجه به اینکه متبادر از سخن خداوند در کتابش چنین شیر دادنی است، نه شیر دادنی ناتمام و به اندازه‌ای که طبیعتاً در رشد او تأثیری ندارد و این شرطی است که بنا بر نظر علامه منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی، با سیر شدن کودک از شیر پس از گرسنگی او حاصل می‌شود؛ چنانکه یکی از یارانمان ما را خبر داد، گفت:

«قُلْتُ لِلْمَنْصُورِ الْهَاشِمِيِّ الْخُرَّاسَانِيِّ: مَتَى حُرِّمَتِ الْمَرْأَةُ بِالرِّضَاعَةِ؟ قَالَ: إِثْمَا الرِّضَاعَةُ مِنَ الْمَجَاعَةِ، فَإِذَا جَاعَ الصَّبِيُّ فَشَبِعَ مِنْ لَبَنِهَا فَقَدْ حُرِّمَتْ عَلَيْهِ، قُلْتُ: إِنَّهُمْ يَقُولُونَ إِذَا أَنْبَتَ اللَّحْمَ وَشَدَّ الْعَظْمَ! قَالَ: إِذَا أَشْبَعَهُ مِنْ جُوعٍ فَقَدْ أَنْبَتَ وَشَدَّ»^۱؛ «به حضرت منصور هاشمی خراسانی گفتم: چه هنگامی زن با شیر دادن محرم می‌شود؟ فرمود: جز این نیست که شیر دادن از گرسنگی است، پس هنگامی که کودک گرسنه باشد، پس با شیر او سیر شود، به او محرم می‌شود، گفتم: آن‌ها می‌گویند هنگامی که گوشت برویاند و استخوان محکم کند! فرمود: هنگامی که او را از گرسنگی سیر کند، می‌رویاند و محکم می‌کند!».

بر این اساس، اگر کودکی که کمتر از دو سال قمری دارد، در حالت گرسنگی به قدری از شیر زن بخورد که بدون خوردن از غذایی دیگر کاملاً سیر شود، حریمت پیدا می‌کند، ولی آیا شیر دادن قهری به او در حالت خواب کافی است؟ ظاهر این است که نه؛ زیرا متبادر از سخن خداوند در کتابش شیر دادن به صورت متعارف است و آن به این صورت است که کودک با اشتیاق ناشی از گرسنگی، پستان زن را به دهان بگیرد و از آن شیر بخورد تا هنگامی که سیر شود و از روی سیری آن را رها کند؛ چنانکه یکی از یارانمان ما را خبر داد، گفت:

«سَمِعْتُ الْعَالِمَ يَقُولُ لِامْرَأَةٍ سَأَلَتْهُ عَنِ الرِّضَاعِ: الْمَصَّةُ وَالْمَصَّتَانِ لَيْسَتْ بِرِضَاعٍ وَلَكِنَّ الرِّضَاعَ أَنْ تُرَضِعِيهِ مِنْ ثَدْيِكَ الَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ بِهِ عَلَيْكَ وَهُوَ جَائِعٌ حَتَّى يَتَضَلَّعَ وَيَشَبِعَ وَيَبْتَلِيهِ نَفْسَهُ»^۲؛ «شنیدم عالم (یعنی منصور) به زنی که از او درباره‌ی شیر دادن پرسید می‌فرماید: یک بار مکیدن و دو بار مکیدن شیر دادن نیست، بل شیر دادن آن است که او را در حالی که گرسنه است از پستان خود که خداوند با آن به تو نعمت بخشیده است شیر دهی تا اینکه پر و سیر شود و خودش بس کند!».

آری، اگر کودک در طول یک شبانه‌روز از غذایی جز شیر زن تغذیه نکند نیز حریمت حاصل

۱. گفتار ۶۵، فقره‌ی ۱

۲. گفتار ۶۵، فقره‌ی ۲

می‌شود، هر چند در هر بار شیر خوردن به قدر سیر شدن شیر نخورد؛ چنانکه یکی از یارانمان ما را خبر داد، گفت:

«قُلْتُ لَهُ: كَمْ رَضْعَةً تُحَرِّمُ الْوَلَدَ؟ حَمْسٌ؟ أَوْ عَشْرٌ؟ أَوْ خَمْسٌ عَشْرٌ؟ قَالَ: دَعَّ عَنْكَ هَذَا وَلَكِنْ إِذَا كَفَّتهُ يَوْمًا وَلَيْلَةً فَقَدْ حَرَمْتُهُ»؛ «به آن جناب گفتم: چند بار شیر دادن محرم می‌سازد؟ پنج بار؟ یا ده بار؟ یا پانزده بار؟ فرمود: این‌ها را رها کن، ولی هرگاه یک شبانه‌روز او را (از غذای دیگر و شیر زن دیگر) کفایت کند، او را محرم می‌سازد!».



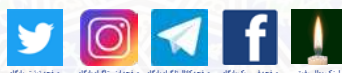
پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصورها شیخ محمد صالح المنجد
www.alkhorasani.com



۱. گفتار ۶۵، فقره‌ی ۳

www.alkhorasani.com

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصورها شیخ محمد صالح المنجد حفظه الله تعالى



* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.